

AKTIVNÍ HROMOSVODY a jejich platnost

Jiří MATERNA, INDELEC CZ a.s.

Milí čtenáři,

vzhledem k neustálým dotazům možnosti používání „aktivních hromosvodů“ (jímačů E.S.E. – jímače se vstřícnou emisí výboje) vás chceme informovat o aktuálním stavu platné legislativy. Od listopadu roku 2006 existuje soubor nových norem ČSN EN 62305-1 až -4 Ochrana před bleskem. Tyto normy se **nezmiňují, a tedy neřeší aktivní ochranu proti blesku. Není tedy pravda, že by ji nepřipouštěly nebo dokonce zakazovaly!**

Od roku 2009 by v zemích CENELEC měly pozbýt platnosti všechny stávající národní normy, zabývající se klasickou ochranou proti blesku, v ČR to jsou normy ČSN 34 1390:1969, ČSN P IEC/TS 61312-2:2004 (34 1393), ČSN IEC 61312-3:2003 (34 1393) a ČSN 34 1393-4:2004, protože tyto jsou v rozporu s nově vzniklým souborem norem.

Norma NFC 17-102 pro aktivní bleskosvody není v rozporu s ČSN EN 62305-1 až -4, protože se zabývá jiným typem ochrany. Totéž platí o slovenské normě **STN 34 1391, která nebyla zrušena a nadále platí** ze stejného důvodu. Projektanti projektující aktivní bleskosvody se mohou i nadále opírat o normu **NFC 17-102** nebo např. o slovenskou normu **STN 34 1391**, která je jim jazykově bližší, jak je zmíněno např. v ČSN 33-2000-5-51, že v případě absence české normy pro danou problematiku lze použít vhodnou zahraniční normu týkající se dané problematiky. Revizní technici revidující aktivní bleskosvody se i nadále budou opírat o právoplatné certifikáty vydané kompetentními orgány.

Na tomto základě je zřejmé, že tvrzení o tom, jak není možné aktivní hromosvody již používat nebo že norma NF C 17-102 bude zrušena a že tyto systémy jsou zakázané, se nezakládá na pravdě. Na některých „odborných“ seminářích se takové informace posluchači od lektorů bohužel dozvídají.

Několik faktů:

- V roce 1996 vydalo ČSNi prohlášení o možnosti používání „aktivních jímačů“ (E.S.E.), pokud na ně existuje platná mezinárodně uznávaná norma nebo norma země původu. Toto prohlášení nebylo jednorázové ani nemá omezenou platnost.
- Platnost normy NF C 17-102 bude i po roce 2009, jelikož norma není v rozporu s EN 62305. Naopak dochází k její revizi a novelizaci. Toto potvrzuje i francouzská komise CEF 81. Např. došlo ke sjednocení některých kritérií pro určení rizikosti stavby apod.
- V Evropě i v ČR patří mezi nejrozšířenější typy výrobky francouzských firem INDELEC a HELITA. Jímače Prevector a Pulsar mají původ ve Francii stejně jako norma NF C 17-102 a jsou s touto normou v souladu.
- Na tyto jímače existují laboratorní testy, zkoušky ve volné přírodě a řada atestů.
- Ministerstvo životního prostředí ve Francii, v důsledku silící loby proti ESE systémům, pověřilo INERIS (institut pro hodnocení a certifikaci elektrických zařízení ve Francii – divize Certifikace) nezávislým zhodnocením funkčnosti systému ESE. INERIS ve zprávě mimo jiné konstatuje, že vzhledem k počtu ESE bleskosvodů nainstalovaných od roku 1985 – více jak 100 000 – je počet selhání zanedbatelný, což je důkazem funkčnosti tohoto systému. Dle meteorologických údajů uvádějících 1,2 úderu blesku na km² území Francie, kde je četnost vyšší než v ČR, je alespoň 3000 ze 100 000 realizovaných ESE bleskosvodů zasaženo bleskem. Při takovém počtu zásahů by se nefunkčnost systému ESE jasně projevila. Ze strany odpůrců ESE systémů (Harton,

2000) je prezentována např. fotografie, dokazující, že objekt chráněný ESE selhal. Na druhou stranu, jak zmiňuje zpráva INERIS, existuje řada obdobných fotografií, dokazujících selhání klasického systému, a nikdo netvrdí, že tento systém nefunguje. **INERIS závěrem své zprávy konstatuje, že předstihový čas aktivních systémů ESE je jasně prokazatelný.**

Dále bylo ve zprávě konstatováno, že při aplikaci metody tzv. fiktivní sféry na ochranu proti blesku mřížovou soustavou může blesk proniknout i mezi mřížemi. Přitom mřížová soustava je obecně považována za velice účinný způsob ochrany. Proto INERIS nedoporučuje zatracovat jakýkoliv systém ochrany proti přímému úderu blesku jenom kvůli tomu, že není absolutně dokonalý, dokud nebude vyvinut prokazatelně bezchybný a spolehlivý systém.

- V ČR mají jímače E.S.E. certifikáty od EZU, VÚPS, prohlášení o shodě, pro instalaci na pražské Metro prošly schvalovacím řízením apod.
- Na Slovensku byl vydán certifikát Technickou Inspekcí na základě oprávnění Úřadu bezpečnosti práce Slovenské republiky č.001/2000 v roce 2004 certifikát pod č. 975/4/2004-EZ a v roce 2007 pod č.1588/4/2007EZ o bezpečnosti technického zařízení.
- Po několikaletých zkušenostech a kladném vyhodnocení funkce a ochrany si své objekty chrání jímači E.S.E. např. společnosti Transgas, ČEPRO, Řízení letového provozu a stovky dalších.
- Informace, že pouze ČSN EN 62305-1 až -4 je platná v ČR pro ochranu před bleskem je nepravdivá. Tato norma je určena pro ochranu před bleskem pouze klasickým Franklinovým způsobem. Zakazuje pouze radioaktivní systémy, které se dnes již nepoužívají.

INZERCE

INDELEC®
http://www.indelec.cz

INDELEC CZ, a.s.

Kancelář:
Kurta Konráda 500/6, 190 00 Praha 9
Tel: +420 - 777 733 600, 608 333 874
Fax: +420 - 266 317 969

Divize elektro: elektro@indelec.cz
Tel: +420 - 777 733 601

Aktivní bleskosvody
V souladu s platnou normou NF C 17-102
Elektromontáže

Divize hromosvodů: hromosvody@indelec.cz
Projekce tel: +420 - 777 333 874
Prodejní sklad: +420 - 777 733 785
Areál Letov - hala 43, Beranových 65, Praha 9 Letňany

Tato norma se však v žádném případě nevztahuje na systémy E.S.E. Pro tyto systémy platí samostatné normy např. NF C 17-102, STN 34 1391 apod., které v Evropě dle dohody CENELEC jsou platné.

- Bylo provedeno i několik testů, které prokázaly nefunkčnost aktivní části. Následně však bylo zjištěno, že postup měření pro daný typ testu byl nesprávný, jelikož se s ním nedala změřit reakce aktivní části jímačů, která nemohla zareagovat. O chybném postupu tohoto měření však již nikdo v ČR nehovoří, přestože se tato záležitost stala málem skandálem. Nepochybně za tuto chybu může opomenutí zadavatele testů, kterým byla společnost dodávající klasické hromosvody.
- Informace o zákazu dodávek do Ameriky dle nařízení soudu je zcela mylná. Jednalo se o spor na jednom objektu. Výrobci jímačů E.S.E. v současné době dodávají na americký kontinent své výrobky běžně a mezi jejich klienty patří jak komerční partneři, tak např. armáda.

Závěrem chceme projektanty, montážní firmy i revizní techniky ujistit, že francouzská norma NFC 17 102, na jejímž základě vznikla řada norem pro aktivní bleskosvody v dalších evropských zemích, je stále platná, jak potvrzuje francouzská komise CEF 81, která zkoumala rozpor NFC 17-102 s EN 62305-3 a dospěla k závěru, že v rozporu není. Navíc můžeme sdělit, že již byla provedena revize NFC 17-102. Byla sjednocena některá ustanovení tak, aby např. pohled na určení rizika ochrany objektů byl shodný jak pro klasické, tak pro E.S.E. systémy. □

INZERCE

AKTUALITY

Společnost Winkhaus na veletrhu fensterbau/frontale

Na veletrhu fensterbau/frontale se prezentovaly všechny významné firmy z oblasti kování. Výjimkou nebyla ani společnost Winkhaus, která zde prezentovala řadu novinek.

Společnost Winkhaus je německá firma se 150ti letou historií. Vyrábí a distribuuje bezpečnostní okenní a dveřní kování, bezpečnostní zámkové vložky a systémy generálního a hlavních klíčů (SGHK). V těchto oblastech vyvinula řadu inteligentních a inovativních řešení, čímž často udávala celosvětový směr dalšímu vývoji a získala na trhu věhlas špičkové technologie. Od roku 1996 působí společnost Winkhaus také na českém trhu.

Novinky pro rok 2008

Také v letošním roce firma Winkhaus přišla s novými výrobky a na veletrhu fensterbau/frontale je prezentovala.

Jedním z nich je **HS 1000** – ovládací jednotka elektromotorických vícebodových zámků. Tyto typy zámků jsou určeny pro menší bytové jednotky s maximálně 160 uživateli. Celý systém je ovládaný čipem

nebo kartou, které jsou napojeny na centrálu. To umožňuje evidovat příchody a odchody v rámci celého objektu, a to díky speciálním čtečkám, které je možné zabudovat do zdi tak, aby nebyly viditelné.

Stále velice aktuálním produktem je plně elektromotorický zámek Blue Motion, který má 3 uzamykací body (2x masivní hák, 1x závora). **Blue Motion** je zároveň certifikován podle obou norem **EN179** a **EN1125**, které hovoří o bezpečném úniku osob z daného chráněného prostoru.

Winkhaus a konkurence na českém trhu

Jaká je situace s kovářstvím na českém trhu jsme se zeptali Milana Puldy, jednatele společnosti pro ČR.

„Výroba plastových oken je v České republice na svém vrcholu, což ovlivňuje i obchodní marketingovou strategii naší firmy. Nesporným cílem společnosti Winkhaus v letošním roce je zaujmout podnikatele z oblasti výroby oken a dveří, kteří doposud odebírali zboží od konkurenčních firem. Samozřejmě si uvědomujeme, že tento cíl nepatří k těm snadným. Jsme si však vědomi, že kromě kval-

itních výrobků je v dnešní ostré konkurenci rozhodujícím faktorem k volbě správného dodavatele nadstandardní kvality služeb a široký systém podpory prodeje a tu my nabízíme.“

www.heluz.cz

K cihelnému domu cihelný komín HELUZ

HELUZ cihlářský průmysl v.o.s., 373 65 Dolní Bukovsko 295, tel.: 385 793 030, fax: 385 726 145, e-mail: kominy@heluz.cz, **zákaznická linka: 800 212 213**

HELUZ®
Skvělé cihly pro Váš dům